

AKADEMİDE GÖRÜNMEZ BARIYERLER: CAM TAVAN SENDROMU ÜZERİNE SİSTEMATİK BİR İNCELEME

Hande ÇELİK¹

Makale Bilgisi	Özet
Makale Türü: Derleme Makale	Bu çalışmada, yükseköğretim kurumlarında yaşanan cam tavan sendromunu ele alan makalelerin sistematik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Sistematik derleme yöntemiyle yürütülen araştırmada, PRISMA 2020 ve Weight of Evidence (WoE) çerçeveleri kullanılmıştır. Web of Science, Scopus ve TRDizin veri tabanlarında 2000–2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar taranmış ve içerik uygunluğu açısından değerlendirilerek belirlenen 31 makale incelemeye alınmıştır. Makaleler; yayın yılı, yürütüldüğü ülke, araştırma ve veri toplama yöntemleri, çalışma alanı ve araştırmaların kuramsal çerçeveleri açısından analiz edilmiştir. Ayrıca makalelerdeki kadın akademisyenlerin karşılaştığı kariyer engelleri tematik olarak analiz edilmiş ve bu engeller toplumsal, örgütsel ve bireysel olmak üzere üç ana tema altında sınıflandırılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular, cam tavan sendromunu konu alan çalışmaların özellikle son yıllarda artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca incelenen makalelerin dünyanın farklı coğrafyalarındaki yükseköğretim kurumlarından elde edilen verilerle yürütüldüğü ve cam tavan sendromunun küresel ölçekte ortak bir sorun alanı olduğu belirlenmiştir. Yöntem açısından bakıldığında ise nicel araştırmaların sayıca daha fazla olduğu, ancak nitel ve karma yöntemle yürütülen çalışmaların da konunun derinlemesine anlaşılmasına önemli katkılar sunduğu görülmektedir. Yapılan sistematik derleme çalışması, yükseköğretimde kadınların karşılaştığı ve onları sınırlandıran görünmez bariyerlerin daha iyi anlaşılması ve alandaki farkındalığın artırılması açısından bütüncül bir değerlendirme yaparak alanyazına katkı sunmaktadır. Gelecek çalışmalarda kuramsal temelli araştırmaların artırılması, boylamsal veri kullanımı ve farklı kültürlerde karşılaştırmalı analizlerin yapılması önerilmektedir. Kadın akademisyenlerin yaşadıkları engellerin azaltılabilmesi için politika yapıcılar ve üniversite yönetimlerinin yapacağı iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır.
<i>Makale Geçmişi:</i> Başvuru 29.03.2025 Kabul 25.04.2025	
<i>Anahtar Kelimeler:</i> Cam tavan sendromu, Kadın akademisyenler, Kariyer engelleri, Cinsiyet eşitsizliği, Yükseköğretim, Sistematik derleme	

INVISIBLE BARRIERS IN ACADEMIA: A SYSTEMATIC REVIEW ON GLASS CEILING SYNDROME

Article Information	Abstract
Article Type: Review Article	This study aims to systematically review the articles that address the issue of glass ceiling syndrome in higher education institutions. The research was conducted using a systematic review method, guided by the PRISMA 2020 and Weight of Evidence (WoE) frameworks. A total of 31 articles, published between 2000 and 2025 and accessed through Web of Science, Scopus, and TRDizin databases, were evaluated and included based on their content relevance. These studies were analyzed in terms of publication year, country of study, research and data collection methods, disciplinary fields, and theoretical frameworks. Additionally, the career barriers faced by women academics, as identified in the studies, were thematically analyzed, and categorized under three main themes: societal, organizational, and individual obstacles. The findings reveal that research on glass ceiling syndrome has increased significantly in recent years. The studies reviewed were conducted using data from higher education institutions in diverse regions, indicating that the glass ceiling is a global issue. Quantitative studies were found to be more common; however, qualitative, and mixed-method studies contributed significantly to a deeper understanding
<i>Article History:</i> Received 29.03.2025 Accepted 25.04.2025	
<i>Keywords:</i> Glass ceiling syndrome, Women academics, Career barriers, Gender inequality, Higher Education, Systematic review	

¹ Arş. Gör. Dr., Balıkesir Üniversitesi, handecelik@balikesir.edu.tr, 0000-0002-7550-9376

of the phenomenon. This systematic review study contributes to the literature by making a comprehensive evaluation to better understand the invisible barriers faced by and limiting women in higher education and to increase awareness in the field. Future studies are recommended to adopt stronger theoretical foundations, utilize longitudinal data, and conduct cross-cultural comparative analyses. In addition, institutional improvements by policymakers and university administrations are needed to reduce the barriers faced by women academics.

Kaynakça Gösterimi: Çelik, H. (2025). Akademide görünmez bariyerler: cam tavan sendromu üzerine sistematik bir inceleme. *Eğitim Yönetimi ve Politikaları Dergisi* 6(1), 32-51.

1. GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet eşitliği günümüzde toplumlarda önemle ele alınan temel toplumsal sorunlardan biridir. Nitekim Birleşmiş Milletler'in 2030 yılına kadar ulaşmayı hedeflediği Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları arasında bulunan küresel bir hedef olarak da yer almaktadır. Toplumsal yaşamın her alanında olduğu gibi, kadın-erkek eşitliği iş yaşamında ve örgütsel yapılarda da bir eşitlik ve adalet sorunu olarak kendini göstermektedir. Günümüzde üretim toplumu olma gerekliliği, kadın erkek fark etmeksizin tüm bireyleri kapsamaktadır. Örgütteki çalışanlar –kademeleri ne olursa olsun– örgütsel rekabet ve varlık mücadelesi içinde rol almaktadır. Bu bağlamda örgütler ne yalnızca erkek egemenliğinde ne de sadece kadınların yönetiminde olan yapılar olarak değerlendirilebilir (Kafes, 2019). Son yıllarda yönetim alanyazınında ele alınan konulardan biri örgütlerde görülen yapısal sorunlar yani *örgütsel hastalıklardır*. Çalışma hayatında bireylerin maruz kaldığı cinsiyet temelli ayrımcılık da bu sorunlardan biri olarak kabul edilmekte ve modern dünyanın eşitlik ilkeleriyle çelişmektedir. Kadın çalışanların iş yaşamında erkeklerle eşit fırsatlara sahip olmaması, istenmeyen bir durum olmasına rağmen örgütlerde varlığını sürdürmektedir (Özyer ve Orhan, 2012). Eşitsizlikler eğitim kurumlarının en üst basamağını oluşturan üniversitelerde de görülebilmektedir. Williams (2005) akademinin, her ne kadar erişilmez birer *fildişi kule* gibi görünüyorsa da toplumsal cinsiyet kalıp yargılarından muaf olmadığını ifade etmiştir.

Kadınların akademide yer alması, eğitimde cinsiyet eşitliğinin önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Ancak akademik kariyerin üst basamaklarına çıkma sürecinde kadınlar, bahsi geçen bu yapısal ve kültürel engellerle karşılaşmaktadırlar. İşlerinde yetkin ve yüksek eğitim seviyesine sahip olmalarına rağmen kadınlar, cinsiyet temelli bazı önyargılar, örgütsel yapı ve kültürel normlar nedeniyle üst düzey pozisyonlara erişememe durumunu yaşamaktadır (Powell ve Graves, 2003). Başka bir deyişle, kadınların yükseköğretime ve akademik kariyerlere artan katılımına rağmen, akademinin en üst düzeylerinde toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri devam etmektedir. Üniversiteler, özellikle liderlik pozisyonlarında erkek egemen kurumlar oldukları için giderek daha fazla eleştirilmektedir (Jackson, 2001).

Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde kadınlar 2005–2006 yıllarında tüm doktora derecelerinin %45'ini almıştır. Ancak mezuniyet alanları çoğunlukla beşeri ve sosyal bilimler, eğitim ve sağlık gibi alanlarda yoğunlaşmaktadır. Kadınların geleneksel olarak yoğunlaştığı bu alanlar, akademide *pembe yaka bariyeri* (pink collar barrier) olarak adlandırılmaktadır. Bu alanlarda doktora yapan kadın sayısı artarken kadrolu akademik pozisyonların sayısında ise azalma gözlemlenmektedir. Kadın akademisyenler hem yapısal hem ekonomik zorluklarla karşılaşmakta hem de erkek meslektaşlarına kıyasla daha fazla engeli aşmak zorunda kalmaktadır (Bonawitz ve Andel, 2008). Avrupa üniversitelerinde de durum benzer şekildedir. Birçok Avrupa ülkesinde kadınların doktora sonrası araştırma pozisyonlarından akademinin üst kademelerine geçiş oranlarının erkek meslektaşlarına kıyasla daha düşük olduğu yönünde bir eğilim bulunmaktadır. 2018 yılında AB-28 ülkelerinde akademik araştırmacılar arasında kadınların oranı %46 iken, doçent unvanına sahip bilim insanları arasında bu oran %41'e, profesör unvanlı bilim insanları arasında ise %26'ya düşmektedir (European Commission, 2021). 2019 yılında yayınlanan raporda da 2016 yılında akademik araştırmacılar arasında kadınların oranı %46 iken, doçent unvanlı kadın akademisyenler %40 ve profesör kadın bilim insanları %24 oranındadır (European Commission, 2019). Yıllar içinde kadın akademisyenlerin oranındaki artış olumlu bir eğilim olduğuna ve iyileşmeye işaret etse de üst düzey akademik pozisyonlarda cinsiyet temelli eşitliğin henüz sağlanmadığı görülmektedir. Yakın tarihte yapılan araştırmalarda da öğrenci olarak kadın lisansüstü öğrencilerin artık erkeklerden sayıca fazla olmasına rağmen, OECD ülkelerindeki üniversitelerde profesörlük pozisyonlarının çoğunluğunda hâlâ erkeklerin ağırlıkta olduğu görülmektedir (Filandri ve diğerleri, 2023). Akademisyen kadınlar genellikle kariyerlerini erkek meslektaşlarına kıyasla daha geç inşa etmekte ve geleneksel kariyer yolunu izleme olasılıkları daha düşük olmaktadır (Diezmann ve Grieshaber, 2019).

Türkiye'deki kadın akademisyen oranları, Avrupa ve OECD ülkelerinin ortalamasının üzerinde olup bu yönüyle daha olumlu bir tablo çizmektedir. 2024 yılında üniversitelerdeki kadın doktor öğretim üyelerinin oranı %47, doçentlerin %42 profesörlerin %34'tür. Ancak, bu durum kadınların yönetsel pozisyonlara erişimi söz konusu olduğunda aynı ölçüde yansımamaktadır. Kadınlar, üniversite yönetim kademelerinde erkek akademisyenlerle eşit oranda görev almamaktadır. Türkiye'de 2023-2024 yılı verilerine göre rektörlerin yalnızca %8,4'ü kadındır. Rektör yardımcılarında bu oran %17, dekanlarda %23,6 ve dekan yardımcılarında %36'ya çıkmaktadır (Yükseköğretim Kurumu [YÖK], 2025). Bu durum, özellikle karar verici pozisyonlarda kadınların geri planda kaldığını ve dikey eşitsizliğin var olduğunu göstermektedir. Bu eşitsizliğin en büyük sebeplerinden biri kadınların maruz kaldığı cam tavan sendromudur.

1.1. Cam Tavan Sendromu

Cam tavan terimi, eşit ve hatta bazı durumlarda daha üstün niteliklere sahip olmalarına rağmen kadınların üst düzey pozisyonlara yükselmelerini engelleyen görünmez bariyerleri ifade etmektedir. 1995 yılında U.S. Glass Ceiling Commission yayınladığı raporda cam tavanı “nitelikli bireylerin kurumlarında yönetim kademelerine yükselmelerini engelleyen, eğitimsel ya da kurumsal önyargılara dayalı yapay engeller” olarak tanımlamıştır (U.S.

Glass Ceiling Commission, 1995). Schwartz'a (2006) göre bu sendrom, kadınların mesleki kariyerlerini engelleyen fiziksel olmayan, çoğunlukla bilinçaltı stereotipler ve önyargılardan oluşan davranışsal engellerdir. Cam tavan sendromunun kadınların kariyer ilerlemesini zorlaştırması, yalnızca bireysel engeller ve özellikler değil, örgütsel yapılar (Elacqua ve diğerleri, 2009) ve çalışma yaşamı koşulları (Abulbaqi Al-Azzawi ve diğerleri, 2019) ile de ilişkilidir. Karşılaşılan engeller, alanyazında farklı kategorilere ayrılmıştır. Bu sınıflandırmaların en yaygın olanına göre, cam tavan engellerini oluşturan üç ana faktör; bireysel, örgütsel ve sosyal faktörlerdir (Mizrahi ve Aracı, 2010). Cam tavan engelleri dünya çapında gözlemlenmekte olup, genellikle kültürel değerler ve geleneksel cinsiyet rolleri tarafından da pekiştirilmektedir (Akpınar-Sposito, 2013).

Cam tavan sendromunu teorik çerçevede açıklayan Morrison ve arkadaşları (1987) örgütlerde kadınların görünmez ve sistematik bariyerlerle karşı karşıya kaldığını; bu engellerin çoğu zaman fark edilmediğini ve dolayısıyla mücadele edilmesinin zorlaştığını savunmaktadır. Ayrımcılık teorisi de cam tavan engellerinin örgütlerde nasıl daha fazla pekiştirildiğini açıklamak için kullanılmaktadır. Bu teoriye göre erkeklerle aynı yeterliliklere sahip kadınlara, erkek meslektaşlarına göre daha az liderlik fırsatı tanınmaktadır (Cotter ve diğerleri, 2001). Toplumsal cinsiyet rolleri teorisi ise toplumda kadınlara ve erkeklere biçilen bazı roller ve özellikler olduğunu; bu yüzden yöneticilik gibi mevkilerde kadınların uygun görülmediğine dair bir bakış açısı olduğunu savunmaktadır. Bu teoriye göre kadınlar daha çok bakım verme, destekleyici olma gibi rollere uygundur. Erkekler ise liderlik, karar alma gibi görevlerle özdeşleştirilir. Bu da kadınların üst düzey görevlere terfiinin önündeki temel toplumsal engelleri oluşturmaktadır (Eagly, 1987).

Son yıllarda cam tavana ilişkin alanyazında hem küresel hem de yerel olarak büyüme görülmektedir. Kadın akademisyenlerin yaşadığı eşitsizliklerin incelendiği çalışmalar dikkat çekmektedir (Ali ve Rasheed, 2021; Fox Tree ve Vaid, 2022; Roberto, 2020). Yapılan araştırmalarda örgütlerin yapısal özellikleri (Bruckmüller ve diğerleri, 2014; Kulik ve Rae, 2019), toplumsal cinsiyet rolleriyle (Adams ve Funk, 2012; Purcell ve diğerleri, 2010) nasıl etkileşim içinde olduğu soruları da araştırmalara konu edilmektedir. Türkiye alanyazınında da son yıllarda bu konuda farkındalık artmıştır ve akademisyenleri konu edinen çalışmalara rastlanmaktadır (Atay ve diğerleri, 2022; Hocaoglu ve diğerleri, 2022; Karaözkök, 2024; Yanar ve Akpınar, 2023; Yavuz Eroğlu ve Özoruc, 2024). Bu doğrultuda, cam tavan sendromunun akademide yalnızca bireysel engellerle değil, aynı zamanda örgütsel yapı ve akademik kültür bağlamlarında da ele alındığı bir eğilimin geliştiği söylenebilir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Yükseköğretimde çalışan kadın akademisyenler kariyerleri boyunca çeşitli engellerle karşılaşmaktadır. Akademide kadınların üst düzey pozisyonlara ulaşmasını zorlaştıran cam tavan sendromu; akademik terfi süreçleri, iş-aile dengesi, örgütsel kültür ve cinsiyet temelli ayrımcılıkla yakından ilişkilidir (Ainslie, 2022; Eslen-Ziya ve Yıldırım, 2022; Howe-Walsh ve Turnbull, 2014). Bu sistematik derleme çalışması yükseköğretimde akademisyenleri etkileyen cam tavan sendromuna kaynaklık eden faktörler üzerine yapılan çalışmalarını inceleyerek, bu alanın mevcut durumunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Yükseköğretimde akademisyenleri etkileyen cam tavan sendromu konusunda yapılan akademik çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Bu konudaki araştırmalar hangi ülkelerde yürütülmüştür?
3. Çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemleri ve araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları nelerdir?
4. Yapılan çalışmalar hangi bilim alanlarında yoğunlaşmaktadır?
5. Çalışmalarda kullanılan kuramsal çerçeveler ve teorik yaklaşımlar nelerdir?
6. Alanyazında kadın akademisyenlerin akademik kariyerlerinde karşılaştıkları cam tavan engelleri hangi temalar çerçevesinde ele alınmaktadır?

2. YÖNTEM

Bu araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemleri doğrultusunda yükseköğretimde akademisyenleri etkileyen cam tavan sendromu konusunda yapılan akademik çalışmalar analiz edilmiştir. Bu çalışma, anket veya görüşme gibi bir veri toplama süreci içermeyen bir derleme niteliğinde olduğundan etik kurul onayı gerektirmemektedir.

2.1. Veri Kaynakları

Bu araştırmanın veri kaynağını, belirlenen 31 akademik makale oluşturmaktadır. Bu araştırmaya uygun makalelerin seçim ve eleme işlemleri iki farklı çerçeveye dayalı olarak yürütülmüş ve bu süreç aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır.

2.1.1. PRISMA Çerçevesi

Bu araştırma, cam tavan sendromunu yükseköğretim alanındaki bilimsel çalışmaları belirlemek ve incelemek amacıyla sistematik derlemelerde yaygın olarak kullanılan PRISMA 2020 (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses- Sistematik Derleme ve Meta Analizler için Tercih Edilen Raporlama Öğeleri Bildirgesi) çerçevesine uygun olarak yürütülmüştür (Page ve diğerleri, 2021). Çalışma kapsamında Web of Science (WoS), Scopus ve TRDizin veri tabanlarında 1 Ocak 2000 ve 1 Şubat 2025 tarihleri arasında yayımlanan çalışmalar taranmıştır. Veri tabanlarının tercihin sebebi, WoS ve Scopus'un hakemli, bilimsel yayınlara odaklanan, alan indeksli ve atıf tarama imkânı sunan nitelikli veri tabanları olmaları; TRDizin'in ise Türkiye bağlamında yapılan çalışmalara ulaşmayı mümkün kılmasıdır. Araştırmada yıl sınırı belirlenirken 2000 yılından itibaren yapılmış çalışmaların incelenmesinin nedeni ise cam tavan konusuna yönelik akademik ilginin daha çok bu dönemde belirginleşmeye başlaması ve son 25 yılı kapsayan güncel bir çerçeve oluşturma isteğidir. Yapılan tarama sürecinde, belirlenen anahtar kelimeler ve Boolean operatörleri ("AND", "OR") kullanılarak genişletilmiş sistematik bir arama stratejisi izlenmiş ve farklı disiplinlerde yayımlanan çalışmalar incelenmiştir. Kullanılan arama terimleri ve operatörler Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1: Araştırmada kullanılan arama terimleri ve operatörler

	Boolean Operatörleri	Arama Yeri
1	("Glass Ceiling Syndrome" OR "Glass Ceiling Effect") AND ("Higher Education" OR "Academia" OR "University Faculty")	Konu içeriği
2	("Glass Ceiling" OR "Gender Barriers") AND ("Academic Leadership" OR "University Management") AND ("Women in Higher Education")	Konu içeriği
3	("Gender Inequality" OR "Gender Bias") AND ("Academic Career" OR "Higher Education Career") AND ("Women Academics" OR "Female Faculty")	Konu içeriği
4	("Work-Life Balance" OR "Work-Family Conflict") AND ("Glass Ceiling" OR "Career Barriers") AND ("Women Academics" OR "Female University Staff")	Konu içeriği
5	("Glass Ceiling" OR "Glass Ceiling Effect") AND ("Higher Education" OR "Academia" OR "University Faculty")	Başlık
6	("Glass Ceiling" OR "Gender Barriers") AND ("Female Academics" OR "Women Academics")	Başlık
7	("Cam Tavan" OR "Kariyer Engelleri") AND ("Kadın")	Konu İçeriği veya başlık

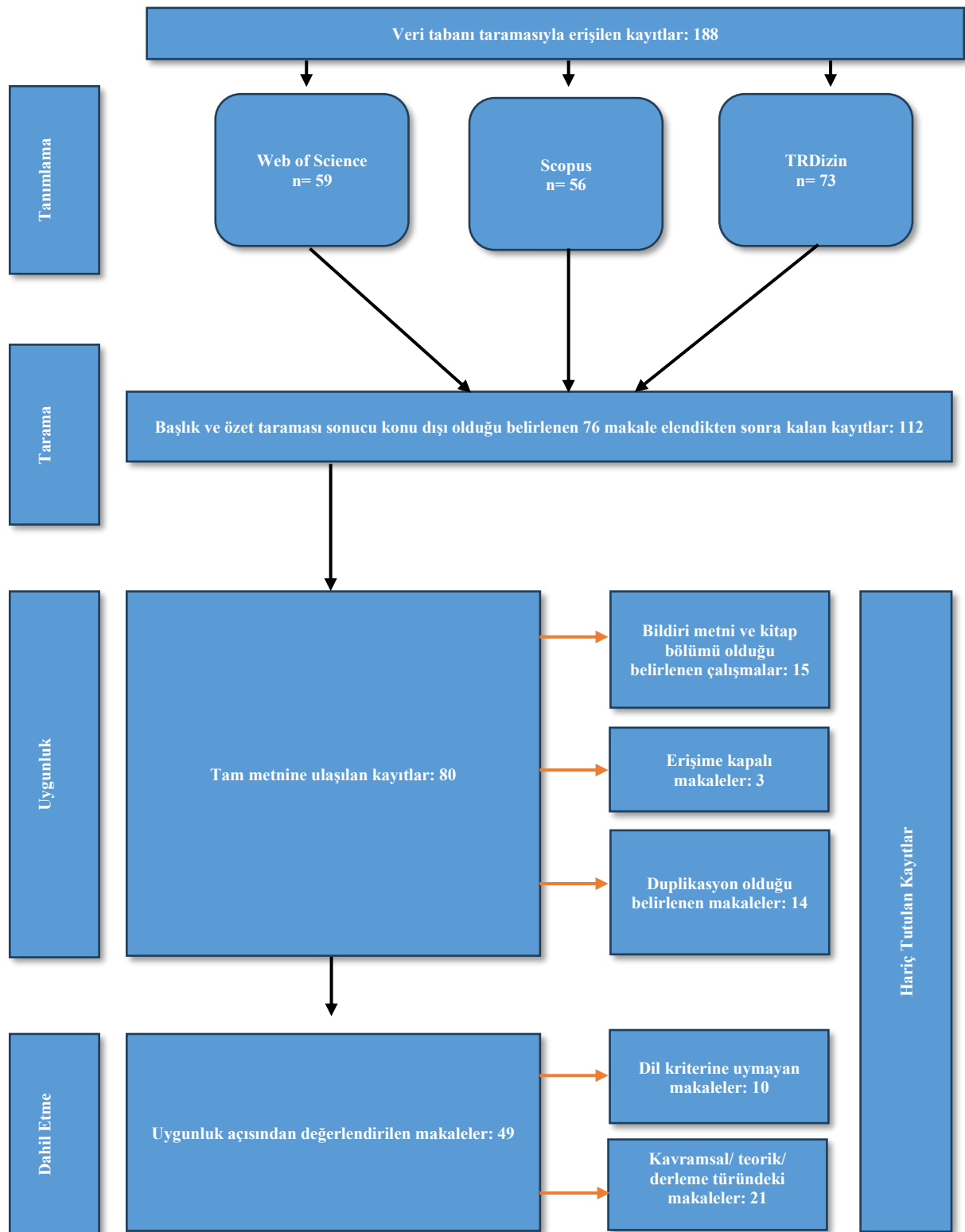
Tablo 1'de yer verilen arama terimleri ve operatörlerle yapılan ilk tarama sonucunda toplam 188 makaleden oluşan bir liste belirlenmiştir. Bu makalelerin 59'u Web of Science (WoS), 56'sı Scopus ve 73'ü TRDizin'de yer almaktadır. Bu makalelerin PRISMA Çerçevesi'ne uygun olarak bazı dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre incelenmesi yapılmış ve aşağıda akış şeması (Şekil 1) sunulmuş olan aşamalardan geçirilerek 49 makalenin sistematik derleme için uygun olabileceği değerlendirilmiştir.

2.1.1.1. Dahil etme kriterleri

İncelenecek makalelerin seçiminde araştırmacı tarafından önceden belirlenen dahil etme kriterleri kullanılmıştır. Bu ölçütler; makalelerin 2000 ile 2025 yılları arasında yayımlanmış olması, cam tavan sendromunu akademisyenler bağlamında ele alması, çalışmaların hakemli dergilerde yayımlanmış olması, tam metin erişimine açık olması ve nitel, nicel veya karma yöntem ile yürütülmüş olmasıdır.

2.1.1.2. Hariç tutma kriterleri

Derleme kapsamında incelenmeyen ve araştırmaya dahil edilmeyen çalışmaların ölçütleri şu şekildedir; farklı sektörlerde cam tavanı ele alan konu dışı makaleler, bildiri metinleri, konferans özetleri, kitap bölümleri ve kitap incelemeleri kapsamına giren yayımlar, İngilizce ve Türkçe dışındaki dillerde yayımlanan makaleler ile tam metnine erişilemeyen çalışmalar bu araştırmanın kapsamının dışında tutulmuştur.

Şekil 1: PRISMA Çerçevesi'ne Göre Araştırma Akış Şeması

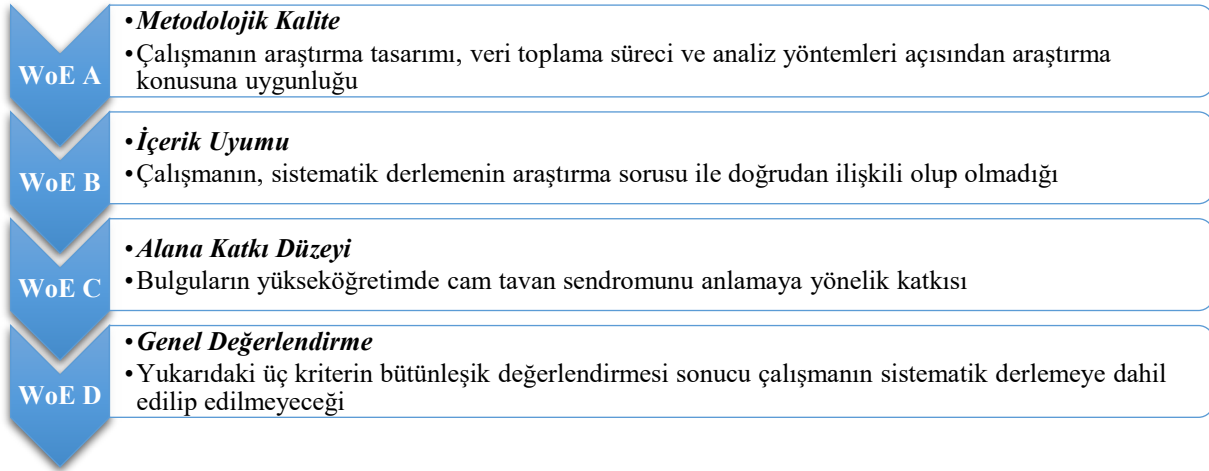
Şekil 1'de görüldüğü üzere ilk tarama sonucunda listelenen 188 yayın, başlıkları ve konuları açısından ön elemeye tabi tutulmuş ve 76 çalışma araştırma konusunun kapsamı dışında olduğu için araştırmadan çıkarılmıştır. Ardından uygunluğu belirlemek için yapılan daha detaylı incelemede de çift makaleler (duplike), alan dışı çalışmalar (örneğin; yükseköğretimde yapılmış ancak akademisyenlerin dahil olmadığı çalışmalar), konferans bildirileri, kitap bölümleri, kitap incelemeleri, tamamına erişilemeyen çalışmalar belirlenmiş ve toplam 32 yayın kapsam dışına çıkarılmıştır. Son aşamada farklı dillerde yayımlanan çalışmalar ve kavramsal, teorik ya da derleme

türünde olan makaleler elendikten sonra toplamda 49 makale sistematik derlemeye dahil edilmek için uygun bulunmuştur. Bu yayınlar çalışmanın konu ve kapsam yönünden beklenen kriterleri karşılamaktadır.

2.1.2. *Weight of Evidence (WoE) Çerçevesi*

Makalelerin sistematik bir şekilde taranması ve filtrelmesi için kullanılan PRISMA çerçevesi, makalelerin temel uygunluğunu belirleyerek metodolojik bir eleme süreci sunmaktadır. Diğer bir açıdan ise PRISMA içerik açısından en ilgili ve katkı sağlayan çalışmaların seçilmesini garanti etmemektedir. Bu süreci tamamlayıcı olarak, bu çalışmada ikinci bir içerik değerlendirme ve anlamlandırma süreci olarak Weight of Evidence (WoE) Framework kullanılmıştır.

WoE, bir çalışmanın bilimsel güvenilirliğini yalnızca metodolojik olarak değil, aynı zamanda içerik uygunluğu ve alana katkısı açısından da değerlendiren bir çerçevedir (Gough, 2007). Bu çerçeve, yükseköğretimde kadın akademisyenlerin karşılaştığı cam tavan sendromunu daha kapsamlı analiz edebilmek için sistematik derlemede ikinci aşama olarak uygulanmıştır. Bu çerçeve, akademik kariyer engellerini inceleyen çalışmaların sadece yöntemsel veya konu açısından değil, içerik açısından da güçlü olmasını sağlamak için tercih edilmiştir. WoE yöntemi ile sistematik derlemenin kapsamlı bir analiz sunmasını sağlayacak makalelerin derlemede yer alması için seçilmesi amaçlanmaktadır. PRISMA çerçevesiyle yapılan eleme sürecinin sonunda dahil edilen 49 makale, WoE yaklaşımı doğrultusunda dört temel boyutta değerlendirilmiştir. Bu kriterler aşağıdaki gibidir (Şekil 2):

Şekil 2: *WoE Çerçevesi ve Aşamaları*

PRISMA çerçevesi sonucunda elde edilen çalışmalar WoE A (metodolojik kalite), WoE B (içerik uyumu) ve WoE C (alana katkı düzeyi) kriterlerine göre değerlendirilmiştir. Bu kriterler doğrultusunda her çalışma her bir kategori için 1-3 arasında (en düşük 1, en yüksek 3 puan olacak şekilde) puanlanmış ve bu puanların ortalaması alınarak genel bir WoE D puanı hesaplanmıştır. WoE D değeri “2 ve altında” olan makaleler bu derlemenin kapsamına uygun olmadığı için çalışma dışında bırakılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda 31 makalenin sistematik derlemeye tabi tutulmasına karar verilmiştir. WoE puanlamasına ilişkin detaylı liste Ek 1’de yer almaktadır.

2.2. Verilerin Analizi

Araştırmanın alt problemlerine uygun olarak betimsel ve tematik analiz olarak 2 yöntemden yararlanılmıştır. İlk 5 alt problem için araştırmacı tarafından “Yayın Kategori Formu” oluşturulmuş ve sınıflandırmalar (yıl, ülke, araştırma yöntemi, akademik disiplin, teorik çerçeve) bu form kullanılarak yapılmıştır. Bu formun tasnifi yapılarak frekans değerleri hesaplanmıştır. Bu süreçte akademik çalışmaların eğilimlerini ve dağılımını sistematik olarak ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırmanın 6. alt problemine (kadın akademisyenlerin algıladığı/karşılaştığı cam tavan engelleri) yanıt aramak için tematik çözümleme yapılmıştır. Çalışmalarda yer alan engeller, belirli kategoriler altında gruplandırılmış ve ortak temalar belirlenmiştir. Kodlamalar için MAXQDA 2020 yazılımından yararlanılmıştır. Kodlanan verilerin frekansları hesaplanarak, hangi engellerin daha sık vurgulandığı analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri ekseninde elde edilen bulgulara yer verilmiş ve her bir alt probleme ilişkin veriler sırasıyla sunulmuştur.

3.1. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırmanın birinci alt problemine yanıt aramak için makalelerin yayın yılları incelenmiş ve Şekil 3'teki dağılım ortaya çıkarılmıştır.

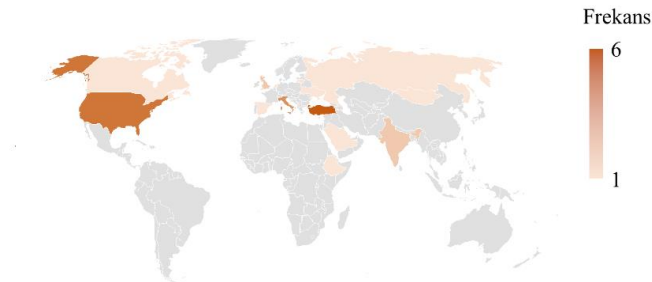

Şekil 3: İncelenen Araştırmaların Yayın Yılları

Şekil 3'te 2000-2025 yılları arasındaki 25 yıllık süreçteki yayınlardan araştırmanın kapsamında değerlendirmeye tabi tutulan 31 makalenin yayın tarihlerinin 2001 ve 2024 yılları arasında dağılım gösterdiği görülmektedir. Akademisyenlerin cam tavan engelleriyle ilgili çalışmalara 2022 yılında, önceki yıllara kıyasla daha fazla ilgi gösterildiği ve 2023 yılında ise en çok yayının yapıldığı tespit edilmiştir. Yıllar içinde artan bir ivme kazanmış olması bu konunun bir sorun alanı olarak görüldüğüne işaret etmektedir.

3.2. Makalelerin Ülkelere Göre Dağılımı

Şekil 4'te, araştırmanın ikinci alt problemine yanıtı aranan araştırmaların hangi ülkelerde yürütüldüğünü gösteren frekans haritasına yer verilmiştir.

Şekil 4: İncelenen Araştırmaların Ülkelere Göre Dağılımı*

**Dağılım, yayınların yapıldığı ülkelere değil, araştırma verilerinin toplandığı ülkelere göre yapılmıştır. Bu nedenle ülke sayısı, yayın sayısından fazladır.*

Şekil 4'teki haritada görüldüğü üzere, akademide kadınların maruz kaldığı cam tavan sendromu belirli bir ülkeye özgü değildir. Dünyanın belli bir bölge ya da belli ülkelerden ziyade büyük ölçüde dünya genelindeki araştırmalara konu edilmektedir. Bazı çalışmalar karşılaştırmalı olarak birden fazla ülkeden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Yayınların ülkelere göre dağılımlarına bakıldığında Türkiye (6) ve Amerika Birleşik Devletleri (6) bu alanda en fazla yayının yapıldığı ülkeler olmuştur. İtalya'da da konu hakkında çalışma sıklığı (4) da nispeten yüksektir ve üçüncü sırada yer almaktadır. Birleşik Krallık'ta yürütülen araştırma sayısı ise 3'tür. Asya kıtasında yer alan Hindistan (2) Suudi Arabistan (1), Malezya (1), Singapur (1), Tayland (1), Çin (1) ve Moğolistan (1); Afrika kıtasında Etiyopya (1); Avrupa'da Hollanda (1), İngiltere (1), İsviçre (1), İspanya (1), Litvanya (1), Rusya (1) ve Ukrayna (1); Kuzey Amerika'da Kanada (1) ve Okyanusya'da Avustralya (1) olmak üzere farklı kıtalarda yer alan birçok ülkede konuya ilişkin yayın yapılmıştır. Dünya geneline yayılan bu dağılım cam tavanın farklı bağlamlarda incelenmekte olan bir sorun alanı olarak algılandığına işaret etmektedir. Türkiye'den yapılan yayınların sayıca fazla olması, araştırma kapsamında TRDizin veri tabanının kullanılmış olmasının bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

3.3. Makalelerde Kullanılan Araştırma ve Veri Toplama Yöntemleri

İncelenen 31 makalenin araştırma yöntemleri (araştırmanın yöntemi ve modeli/deseni) ve veri kaynağının elde edilme yollarına ilişkin sayısal bilgiler iki alt başlıkta sunulmaktadır.

3.3.1. Araştırma Yöntemleri

Cam tavan araştırmalarında kullanılan araştırma yöntemleri incelenmiş ve bu araştırmaların yöntemleri ve bu yöntemlere dayalı olarak benimsenen araştırma modellerinin dağılımı Şekil 5'te sunulmuştur.

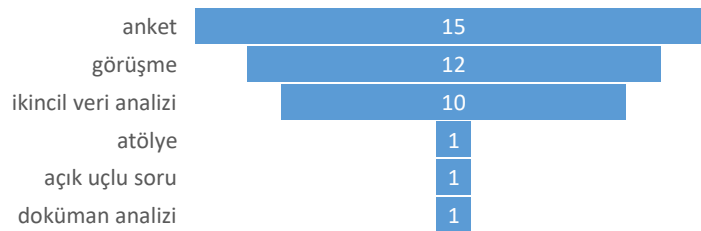
Şekil 5: Araştırmalarda kullanılan yöntem ve modeller*

*Toplam 31 çalışmadan 16'sı nicel, 8'i nitel, 7'si karma yöntemle yürütülmüştür.

Şekil 5 incelendiğinde araştırmaların yarısından fazlasında nicel paradigmanın hâkim olduğu görülmektedir. Nicel araştırmalarda en sık tarama modeli (kesitsel tarama, ilişkisel tarama) tercih edilmiştir. Boylamsal ve betimleyici araştırmalar da bulunmaktadır. Ölçek geliştirme çalışmaları ve ajan temelli modelleme ile yürütülen araştırmalar da nicel yöntemle yürütülen araştırmalar arasında yer almaktadır. Nitel ve karma araştırmalar nicel araştırmalara göre daha az yapılmıştır. Ancak nitel ve karma araştırma yöntemiyle yürütülen çalışma sayıları neredeyse birbirine eşittir. Nitel araştırmalarda durum çalışmaları (tekli ve çoklu), fenomenoloji, gömülü teori ve doküman analizi tercih edilmiştir. Karma araştırmalarda açıklayıcı, keşfedici ve eşzamanlı (yakınsayan paralel) modeller ile çok düzeyli analiz modeli kullanılmıştır.

3.3.2. Veri Toplama Yöntemleri

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan verilerin hangi yöntemle elde edildiği sorusunun yanıtı Şekil 6 ile gösterilmektedir.

Şekil 6: Araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemleri

Şekil 6’da görüldüğü üzere araştırmalarda baskın şekilde kullanılan nicel yöntemlere paralel olarak anket (survey) yoluyla veri toplama öne çıkmaktadır. Araştırma verileri, nitel ve karma araştırmalarda sıklıkla kullanılan görüşme yöntemiyle de elde edilmiştir. Karşılaştırmalı araştırmalara ek olarak, resmi belgeler, istatistiksel veriler ve raporlar gibi ikincil kaynaklardan elde edilen veriler de bazı çalışmaların temel veri kaynağını oluşturmuştur. Ayrıca açık uçlu soru, doküman analizi ve atölyeler ile de veri elde edilmiştir.

3.4. Makalelerin Bilim Alanlarına Göre Dağılımı

Cam tavan araştırmaları farklı disiplinlerde yürütülmüştür. Şekil 7’de, sistematik derlemeye dahil edilen makalelerin ait olduğu disiplinlerin dağılımı sunulmuştur.

Şekil 7: Makalelerin Bilim Alanlarına Göre Dağılımı

Şekil 7’ye göre araştırmaya dahil edilen makalelerin büyük çoğunluğunun sosyal bilimler alanında yoğunlaştığı görülmektedir. Eğitim bilimleri alanında da cam tavan sendromunu konu alan makaleler hazırlanmıştır. Sağlık bilimlerinde ise diğer iki alana kıyasla bu konuda daha az sayıda yayına rastlanmakla birlikte, özellikle sağlık yönetimi disiplininde cam tavan olgusuna yönelik araştırmalar yapılmıştır. Bu bulgulardan yola çıkarak cam tavan sendromunun çok disiplinli bir ilgi alanı haline geldiği söylenebilir.

3.5. Makalelerde Kullanılan Kuramsal Çerçevelerin/Teorik Yaklaşımların Dağılımı

Makalelerde bir kuram, teori veya sınıflamaya dayalı bir çerçeve kullanılıp kullanılmadığına ilişkin bilgiler Şekil 8’de görselleştirilmiştir.

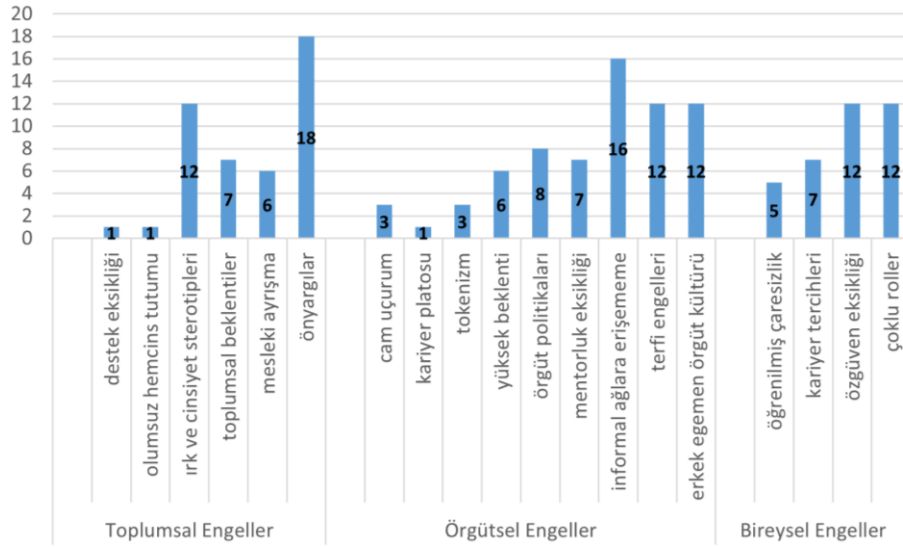

Şekil 8: Makalelerde Kullanılan Kuramların Dağılımı

Şekil 8’de yer alan ağaç diyagramında makalelerin neredeyse yarısında (15) doğrudan bir kurama atıf yapılmadığı görülmektedir. Kuramsal/teorik çerçevede atıf yapılan teorilerin arasında ise en yaygınının cam tavan teorisi (6) olduğu, sosyal rol kuramının da 3 makalede kuramsal temeli oluşturduğu tespit edilmiştir. Bunun dışında, şekilde yer alan diğer kuramların her biri yalnızca birer çalışmada belirtilmiştir.

3.6. Kadın Akademisyenlerin Cam Tavan Engelleri

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Alanyazında kadın akademisyenlerin akademik kariyerlerinde karşılaştıkları cam tavan engelleri hangi temalar çerçevesinde ele alınmaktadır?” sorusuna yanıt aramak için sistematik derlemeye dahil edilen 31 makale tematik olarak analiz edilmiştir. MAXQDA 2020 yazılımı kullanılarak makalelerde yer alan cam tavan sendromu kapsamında karşılaşılan engeller için toplam 149 kodlama yapılmıştır. Elde edilen bu kodlar üç tema altında toplanmıştır. Bu alt temalar; toplumsal, örgütsel ve bireysel engellerdir. Şekil 9’da bu alt tema ve kodlar grafikte gösterilmiştir.

Şekil 9: Cam Tavan Engellerinin Tematik Analizi

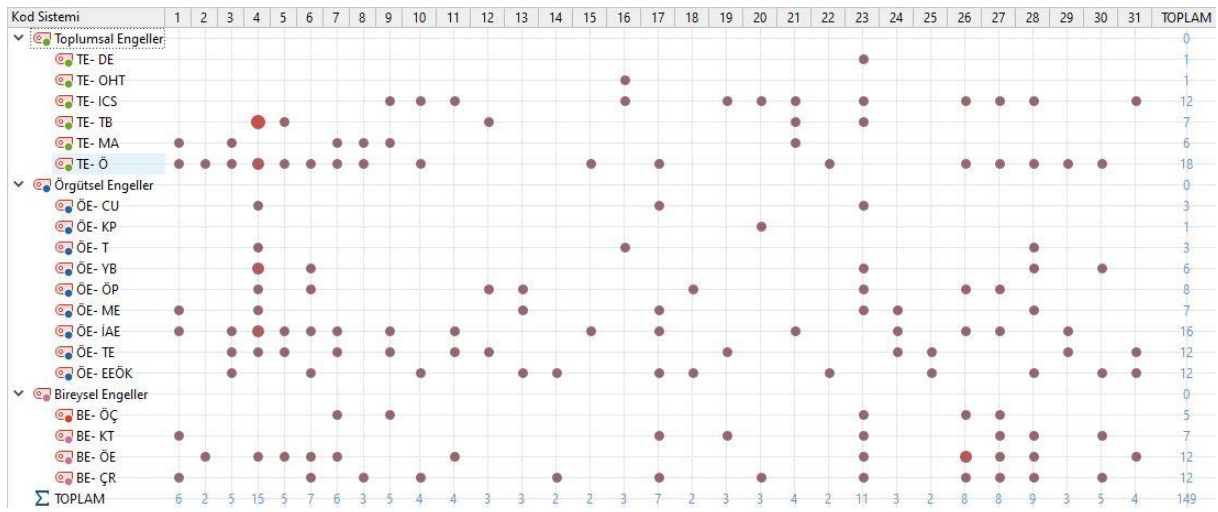
Şekil 9’da belirtildiği üzere cam tavan engelleri ana teması, üç alt tema içermektedir. Birinci alt tema olan toplumsal engellerde en çok öne çıkan kod *önyargılar* olmuştur. *ırk ve cinsiyet stereotipleri*, *toplumsal beklentiler*, *mesleki ayrışma* kodları da araştırmalarda kadın akademisyenlerin kariyerlerinde karşılaştıkları toplum temelli engeller olarak yer almıştır. Örgütsel engeller alt teması en fazla kodlamanın yapıldığı engel kategorisi olmuştur. Kadın akademisyenlerin *informal ağlara erişememesi*, bu alt tema kapsamında yaşadıkları en yoğun cam tavan engelidir. Bireysel engeller alt temasında ise 4 kategoriden *çoklu roller* ve *özgüven eksikliği* benzer sıklıkta öne çıkmıştır.

Toplumsal engeller alt temasında yer alan kategorilerden *destek eksikliği*; kadınların yönetici ya da yüksek pozisyonlarda çalışmaları için toplumsal anlamda yeterli desteği alamadıkları anlamına gelmektedir (Banker, 2023). *Olumsuz hemcins tutumu*; kadınların aralarından biri liderlik pozisyonuna geldiğinde destekleyici olmak yerine olumsuz tavırda olmayı ifade eden kraliçe arı sendromu olarak açıklanabilir (Esnard ve Grangeiro, 2025). *ırk ve cinsiyet stereotipleri*; incelenen araştırmalar kapsamında kadınların (özellikle siyahi kadınların ve Asya kökenli Amerikalı kadın akademisyenlerin) belli ırktan oldukları için akademideki yönetici rollerinde ve terfilerde daha az şansa sahip olduğuna ilişkin durumları açıklamaktadır (Lee, 2002; Sugur ve Cangöz, 2016; van Veelen ve Derks, 2022). Kadından beklenen öncelikli görevlerin anne olma, ev işlerinden sorumlu başlıca kişi olma vb. olduğuna ilişkin genel kanı *toplumsal beklentiler* kategorisi kapsamında değerlendirilebilir (Tahtalıoğlu ve Özgür, 2020a; Toader ve Dahinden, 2018). Toplumdaki kadın meslekleri (örneğin; öğretmenlik, hemşirelik, vb.) algısı da *mesleki ayrışmayı* açıklamaktadır. Bu negatif algı yüzünden mühendislik, teknoloji, vb. alanlarda kadınlar geri planda kalabilmektedir. (De Paola ve diğerleri, 2018). Hem toplumsal engeller alt teması hem de diğer alt temalar içindeki en yüksek değere sahip olan *önyargılar*; kadınların daha kariyerlerinin başında bile kendilerinden “liderlikten ziyade uyum ve hizmet rolünü üstlenmeleri ve geri planda kalmaları” beklentisiyle engelleniyor olmalarını ortaya koymaktadır. Kadınlar en çok kendilerine karşı olan bu önyargıları kırabilmek için mücadele etmek zorunda kalmaktadır (Palma ve Topper, 2001).

Yapılan tematik analizde kadın akademisyenlerin karşılaştıkları örgütsel engellerin biri *cam uçurumdur* (Cannito ve diğerleri, 2023). Cam uçurum, olası sorunlu örgütsel koşullar ve düşük performans dönemlerinde, liderlik pozisyonlarına erkeklere kıyasla daha fazla kadın liderin getirilmesi durumunu ifade etmektedir (Ashby ve diğerleri, 2007; Akt: Yıldız ve diğerleri, 2016). Kadın akademisyenleri zorlu bir süreçte yönetici pozisyonlarına getirerek başarısız olmaları halinde mevcut önyargıların daha da güçlenmesine neden olması örgütsel engeller arasında değerlendirilmektedir. Bir diğer engel *kariyer platosu* olarak anılan kadın akademisyenlerin kariyerinde dikey ya da yatay olarak ilerleyemediği, terfi veya yeni sorumluluklar açısından durağanlaştığı kariyer dönemidir (Cannito ve diğerleri, 2023). Üniversitelerde kadınların yalnızca yasal zorunlulukların yerine getirilmesi amacıyla yönetim kadrolarına dâhil edilmesi, ancak süreçlerinden dışlanması bu temsiliyetin sembolik olmasına neden olmaktadır. *Tokenizm* olarak adlandırılan bu durum, örgütsel engellerden biridir. Kadın akademisyenler, aynı pozisyondaki erkek meslektaşlarına kıyasla daha *yüksek beklentilerle* karşı karşıya kalmaktadırlar (Bülbül, 2021; Medina ve diğerleri, 2021). İncelenen makalelerde, üniversitelerin *örgüt politikalarının* da kadınların kariyer gelişimlerinde ve yükselmelerinde yeterli şekilde destekleyici olmadığı sonucuna erişilmiştir. Kadın akademisyenlerin karşılaştığı örgütsel engellerden biri de *mentorluk eksikliği*dir. Özellikle rektörlük veya dekanlık gibi üst düzey yöneticilik pozisyonlarında bulunan kadınlar, kendilerine danışmanlık yapabilecek eş düzeyde başka kadınların bulunmaması nedeniyle mentor desteğinden yoksun kalmaktadırlar (Banker, 2023; Yavuzer ve Özkan, 2020). Üniversitelerde yaşanan en büyük örgütsel engel *informal ağlara erişememedir*. Kadın

akademisyenler, erkek meslektaşlarının gerek akademik ağlarına (network) gerekse yönetici pozisyonlardaki karar alma mekanizmalarına dahil olamamaktadırlar (Dominguez ve Diez, 2022; Tahtalıoğlu ve Özgür, 2020a; 2020b). Kadın akademisyenler, *terfi* süreçlerinde gecikmelerle karşılaşmakta ve erkek meslektaşlarına göre daha fazla çaba sarf etmek zorunda kalmaktadırlar (Xiao ve diğerleri, 2023). Araştırmada öne çıkan örgütsel engellerden sonuncusu da üniversitelerde *erkek egemen örgüt kültürünün* varlığıdır. Baskın erkek egemen kültür, kadın akademisyenlerin örgüt içinde kendilerine yer bulmalarını zorlaştırmaktadır (Gaudet ve diğerleri, 2022).

Kadın akademisyenler kendilerinden kaynaklanan engeller yüzünden de cam tavan sendromu yaşayabilmektedir. Bu engellerin ilki *öğrenilmiş çaresizlik*tir. Akademisyenler baştan başarısızlığı kabul ederek “Zaten yapamam, nasıl olsa o görev bana verilmez.” gibi bir ön kabul ile kimi zaman denemeye dahi istekli olmamaktadır (Tahtalıoğlu ve Özgür, 2020b). Kadın akademisyenlerin bireysel *tercihleri* (belli alanlara yönelme, idari görevlerde bulunmamayı tercih etme) de kariyer süreçlerini etkilemektedir. Karşılaşılan engellerden biri de *özgüven eksikliği*dir. Kadın akademisyenler, yeterince teşvik olmadığı için başarısızlığa uğrama korkusuyla yöneticilik görevlerine başvurmada çekingen davranabilmektedirler (Beyoda-Dorado ve diğerleri, 2019). Bireysel engellerde öne çıkan son kategori *çoklu roller*dir. Kadın akademisyenlerin sosyal yaşantılarında ve iş yaşamlarında farklı rollere sahip olmaları, iş yaşam dengesizliği, zaman yönetimi, rol çatışması ve tükenmişlik gibi sorunlara yol açabilmektedir. Bu durum da kadınların akademik ilerlemelerini olumsuz etkileyebilmektedir. Şekil 10’da ise MAXQDA 2020 yazılımı ile oluşturulan kod matrisi görselleştirilmiştir.

Şekil 10: Cam Tavan Engellerine İlişkin Kod Matrisi (Makale numaraları için bkz. Ek 1)

Şekil 10’da yer alan kod matrisi, cam tavan sendromuna ilişkin belirlenen tematik kodların (örneğin toplumsal, örgütsel ve bireysel engeller) hangi makalelerde yer aldığını göstermektedir. Üst satırda 1’den 31’e kadar numaralandırılan her sütun, Ek 1’de başlığı ve yazarı verilen makalelerden birini temsil etmektedir. Satırlarda ise Şekil 9’daki kodların baş harflerinden oluşan kısaltmaları yer almakta ve karşısındaki işaretler bu kodun ilgili makalede ele alındığını göstermektedir. Bazı kodların çok sayıda çalışmada tekrarlandığı görülmekte olup, bu durum alanyazında kadın akademisyenlerin karşılaştığı engellerin geniş bir yelpazede ele alındığını göstermektedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada 2000–2025 yılları arasında kadın akademisyenlerin yaşadığı cam tavan sendromunu konu alan çalışmaların sistematik bir derlemesi yapılmıştır. Araştırmada, PRISMA ve WoE çerçevelerinden yararlanılarak ulaşılan 31 makale incelenmiştir. İncelemeye alınan makaleler yayın yılı, araştırmanın yürütüldüğü ülke, araştırma ve veri toplama yöntemleri, bilim alanları, dayandıkları kuramsal çerçeveler açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca kariyer engellerini konu edinen çalışmalar tematik analize tabi tutulmuş ve engellerin belirlenmesine yönelik bulgular ortaya konulmuştur.

Çalışmaların yıllara göre incelendiği birinci alt problem kapsamında akademisyenlerin yaşadığı cam tavan engellerini konu alan araştırmaların son yıllara doğru artış göstermesi dikkat çekmektedir. 2015 yılında Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’nın 5.si “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”dir (United Nations, 2015). Bu temel amaca yönelik belirlenen alt hedeflerde “kadınlar ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılması”, “liderlik ve karar almada tam katılımın güvence altına alınması” ve “toplumsal cinsiyet eşitliği için uygulanabilir mevzuatın ve politikaların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi” hususları yer almaktadır. 2030 yılına kadar ulaşılması arzu edilen bu hedeflerin dünya çapında kadınların iş yaşamında yaşadığı sorun ve eşitsizliklere dikkat çekmiş ve bu konudaki farkındalığı artırmış olması muhtemeldir.

İş yaşamındaki sorunların akademideki yansımalarının bir sonucu olarak da cam tavan sendromu konusunda yapılmış olan araştırmaların son yıllarda sayıca artmasına ve kapsamının genişlemesine yol açtığı çıkarımına ulaşılabilir.

Ulaşılan bir diğer sonuç da ivmesi ve sayısı artan bu çalışmaların yürütüldüğü ülkelerin dünya geneline yayılmış olmasıdır. Her ne kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılmış çalışmalar sayıca baskın görünse de her kıtada yer alan farklı ülkelere oluşan bir dağılımın olması cam tavan engellerinin sadece bir ülkeye ya da kültüre özgü olmayıp neredeyse her toplumun sorunu olabileceği anlamına gelmektedir. Araştırmada Türkiye'de yapılmış araştırmaların sayıca başı çekmesinin nedeni dünya genelindeki araştırmaların tarandığı Web of Science ve Scopus endekslerinin yanı sıra büyük ölçüde Türkiye'de yapılan araştırmalar ve araştırmacıların yer aldığı TRDizin endeksinin sistematik derleme sürecine dahil etmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Yapılan araştırmaların neredeyse yarısında (n=16) nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Özellikle ikincil verilerin kullanıldığı, büyük ölçekli istatistiklerin yapıldığı araştırmaların (Abelson ve diğerleri, 2016; Altamimi ve diğerleri, 2022; Bülbül, 2021, 2021; De Paola ve diğerleri, 2018; Lee, 2002; Palma ve Topper, 2001; Xiao ve diğerleri, 2023) nicel yöntemde tasarlanarak mevcut durumun genel bir fotoğrafını çekmeye çalıştığı görülmektedir. Nicel yöntemin benimsendiği makalelerde en sık kullanılan model ise taramadır. Ayrıca genel olarak tarama olarak ifade edilen modelle birlikte kesitsel, boylamsal ve ilişkisel tarama da tercih edilen nicel araştırma desenlerindendir. Nitel ve karma yöntem araştırmaları, nicel araştırmalara göre daha az olsa da cam tavan sendromunun nedenleri ve çözüm önerileri üzerine odaklanan çalışmaların daha derinlemesine bir inceleme gerektiren yapıda olması sebebiyle konunun boyutlarını ortaya koyabilmesi açısından önemlidir. Nitel yöntemin tercih edildiği araştırmalarda durum çalışması en sık tercih edilen desen olmuştur (Beyoda-Dorado ve diğerleri, 2019; Campbell ve LaCost, 2010; Cannito ve diğerleri, 2023; Luke, 2002; Medina ve diğerleri, 2021). Karma araştırmalar (n=7) da cam tavan engellerine ilişkin hem sayısal hem de içeriksel anlamda zengin veriyi birleştiren çalışmalarda tercih edilmiş ve konuya ilişkin kapsamlı yanıtlara ulaşabilmeyi hedefleyen makaleler hazırlanmıştır (Burkinshaw ve White, 2017; Dominguez ve Diez, 2022; Leişytė ve diğerleri, 2022; Suğur ve Cangöz, 2016; Tahtaloğlu ve Özgür, 2020b; Toader ve Dahinden, 2018). Eşzamanlı (yakınsayan paralel), açıklayıcı ve keşfedici modellerle hem var olan durumun bir fotoğrafı çekilmiş hem de nedenlerine ve sonuçlarına ilişkin derinlemesine analizler yapılmıştır. Konunun yalnızca nicel verilerle ortaya koyulmasının önemli olduğu kadar bu algının nedenleri ve kadın akademisyenler üzerinde yarattığı dezavantajların belirlenebilmesi için niteliksel çalışmaların da konunun doğasına uygun olması göz önüne alındığında nitel ve karma araştırmalara da sayıca nicel araştırmalar kadar rastlanması istenen bir durum olarak değerlendirilebilir. Makalelerin yoğun olarak sosyal bilimler alanına ait olması da beklenen bir durumdur, eğitim bilimlerinde yayınlanan makaleler eğitim yönetimi bilim alanında hazırlanmıştır. Sağlık bilimleri alanında kadın akademisyenlerin kariyerlerinde yükselme süreçlerindeki zorlukları ve eşitsizlikleri araştıran sağlık yönetimi disiplini yapılmış çalışmalar da (Abelson ve diğerleri, 2016; Aslan ve diğerleri, 2024; Campbell ve LaCost, 2010) derlemede yer almıştır.

Makalelerin neredeyse yarısında kavramsal ya da kuramsal çerçeve kapsamında bir kuram, teori ya da çerçeveye doğrudan atıf yapılmadığı tespit edilmiştir. Teorik çerçeve kapsamında en sık kullanılan cam tavan sendromu teorik çerçevesi olmuştur. Sosyal rol kuramı da araştırmalarda öne çıkmaktadır. Ayrımcılık, cinsiyet kuyruğu, kesişimsellik, sızdıran boru hattı, bakım etiği, feminist psikoanalitik kuram, yapılandırma kuramları da araştırmalarda temel alınmıştır. Ancak bir kuramsal temeli olmayan araştırmaların alanyazında daha çok betimleyici bir düzeyde kalmakta olduğu söylenebilir.

Kadın akademisyenlerin karşılaştıkları kariyer engellerine ilişkin araştırmalardaki temaların ortaklaştırılmasıyla toplumsal, örgütsel ve bireysel engeller altında oluşan kategoriler bu derlemenin cam tavan sendromunu geniş bir perspektiften, farklı yönleriyle, çok boyutlu şekilde ele aldığını göstermektedir. Benzer şekilde, Öztürk ve Şimşek (2019) tarafından Türkiye bağlamında yürütülen sistematik bir derlemede de üç makale incelenmiş ve kadınların aile ve iş yaşamındaki rollerine ilişkin toplumsal yargılar, örgütsel politikalar, güç mesafesi ve kadınların hiyerarşide yükselmesini engelleyen kurumsal faktörlerin cam tavan etkisi algısıyla ilişkili başlıca etmenler olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmanın bulguları ise, kadın akademisyenlerin cam tavan sendromunu yalnızca bireysel bir mesele olarak değil, aynı zamanda toplumsal kalıp yargılar, örgütsel uygulamalar ve cinsiyete dayalı eşitsizlikler bağlamında da deneyimlediklerini ortaya koymaktadır. Bu yüzden yükseköğretim kurumlarındaki görünmeyen bariyerlerin çok boyutlu bir nitelik taşıdığı ve bu sorunun yalnızca bireysel çaba ile aşılabilecek bir durum olmadığı sonucuna varılmaktadır. Özellikle en çok hissedildiği belirtilen toplumsal önyargılar, akademik çevredeki informal ağlara erişim eksikliği (Bülbül, 2021; Cannito ve diğerleri, 2023; Tahtaloğlu ve Özgür, 2020a) ve çoklu roller (Altamimi ve diğerleri, 2022; Campbell ve LaCost, 2010; Cannito ve diğerleri, 2023; Corsi ve diğerleri, 2019) gibi engellerin kadın akademisyenler üzerinde farklı düzeylerde ama ortak bir baskı yarattığı görülmektedir. Farklı alanlarda ama birbiriyle bağlantılı olan ve birbirini besleyen bu engellerin kadın akademisyenlerin kariyer gelişimlerinin önünde katmanlı ve iç içe geçmiş biçimlerde var olmaya

devam ettiđi gör÷lmektedir. Bu durumun üstesinden gelmek için hem bireysel hem kurumsal düzeyde bütüncül ve sürdürülebilir çözümlere ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Yapılan sistematik incelemede sonucunda, alandaki araştırmaların önemli bir bölümünde kuramsal çerçeveye yeterince yer verilmediği gör÷lmüştür. Bu konuda gelecekte gerçekleştirilecek yeni araştırmaların konuya teorik derinlik kazandırılması, bulguların daha bütüncül bir bakış açısıyla yorumlanması ve akademik tartışmaya daha fazla katkı sunması açısından kuramsal temelli olarak kurgulanması önerilmektedir. Dikkat çeken durumlardan bir diğeri de boylamsal araştırmaların azlığıdır. Cam tavan sendromuyla mücadele eden kadın akademisyenlerin yıllar içindeki kariyer süreçleri izlenerek araştırma sonuçları raporlanabilir. Bu sayede kadınların karşılaştıkları engellerin zaman içindeki değişim yönü ortaya koyulabilir. Cam tavan sendromu, toplumların kültürel özellikleriyle de yakından ilişkilidir. Bu yüzden gelecek çalışmalarda farklı ÷lkelerdeki toplumsal cinsiyet algılarının, kültür özelliklerinin ve politikaların karşılaştırmalı bir tutumla incelenmesi cam tavan sendromunun evrensel ile yerel yapısını daha iyi anlamaya yardımcı olacaktır. Bu çalışmada, yalnızca belirli veri tabanlarında yer alan makalelerin incelenmesi, Türkçe ve İngilizce dillerindeki makalelerin dışındaki makalelerinin araştırma kapsamına alınmaması çalışmanın sınırlılıkları arasında değerlendirilebilir.

Bu nedenle gelecekte yapılacak çalışmalarda farklı veri tabanlarına ve konu hakkında hazırlanmış daha çeşitli yayın türlerine (kitap, kitap bölümü, tez, vb.) yer verilmesi önerilebilir.

Yazar Katkı Beyanı

Bu çalışma tek yazarlı olup tüm süreçler yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Destek ve Teřekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

KAYNAKLAR

- Abelson, J. S., Chartrand, G., Moo, T. A., Moore, M., & Yeo, H. (2016). The climb to break the glass ceiling in surgery: trends in women progressing from medical school to surgical training and academic leadership from 1994 to 2015. *American Journal of Surgery*, 212(4), 566–572. <https://doi.org/10.1016/j.amjsurg.2016.06.012>
- Abulbaqi Al-Azzawi, A., Upadhyay, M., & Tyagi, N. (2019). Impact of glass ceiling on stress, well-being, self-esteem, effective organizational commitment and job satisfaction among working women. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, 8(4), 11158–11165.
- Adams, R. B., & Funk, P. (2012). Beyond the glass ceiling: Does gender matter? *Management science*, 58(2), 219–235.
- Adamu, A. Y. (2023). Barriers to women's participation in and contribution to leadership in Ethiopian higher education. *Education Policy Analysis Archives*, 31. <https://doi.org/10.14507/epaa.31.7884>
- Ainslie, K. M. (2023). 9 to 5 in academia: addressing barriers for women. *Molecular Pharmaceutics* 2023 20(1), 1–3. <https://doi.org/10.1021/acs.molpharmaceut.2c00899>
- Akpınar-Sposito, C. (2013). Career barriers for women executives and the glass ceiling syndrome: The case study comparison between French and Turkish women executives. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 75, 488–497. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.04.053>
- Ali, R., & Rasheed, A. (2021). Women leaders in Pakistani academia: Challenges and opportunities. *Asian Journal of Women's Studies*, 27(2), 208–231.
- Altamimi, N. N., Alali, R. A., Eid, H. F., Alhkbani, F. A., & Al-Haqbani, A. A. (2022). Breaking through the glass ceiling: The three-dimensional model (Macro, Meso and Micro) towards promoting women participation in an academic context: Insights from a mixed-methods approach. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*, 9(2), 41–54. <https://doi.org/10.21833/ijaas.2022.02.005>
- Aslan, S., Yeşiltepe, A. ve Öztürk, A. (2024). Prejudice determination of glass ceiling barriers in academicians. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 151–159. <https://doi.org/10.53424/balikesirsbd.1209515>
- Atay, Ö., Gürgen, N. E. ve İmamoğlu, E. (2022). Türkiye'de kadın akademisyenlerde algılanan cam tavan sendromu araştırması. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 170–182.
- Banker, D. V. (2023). Status of women leadership in the Indian higher education sector. *International Journal of Educational Management*, 37(3), 662–680. <https://doi.org/10.1108/IJEM-06-2022-0216>
- Beyoda-Dorado, C., Garcia-Solarte, M., Pena-Zuniga, J. S., & Buritica, S. A. P. (2019). Entry barriers and “glass roof” in university management in Colombia. *Journal of Management*, 35(65), 18–35.
- Bruckmüller, S., Ryan, M. K., Rink, F., & Haslam, S. A. (2014). Beyond the glass ceiling: The glass cliff and its lessons for organizational policy. *Social issues and policy review*, 8(1), 202–232.
- Burkinshaw, P., & White, K. (2017). Fixing the women or fixing universities: Women in the leadership. *Administrative Sciences*, 7(3). <https://doi.org/10.3390/admsci7030030>
- Bülbül, S. (2021). Glass ceiling in academia revisited: evidence from the higher education system of Turkey. *International Journal of Sociology*, 51(2), 87–104. <https://doi.org/10.1080/00207659.2021.1881872>
- Campbell, S., & LaCost, B. Y. (2010). CLS to higher education administrator: the price they paid. *Clinical laboratory science: Journal of the American Society for Medical Technology*, 23(3), 157–165. <https://doi.org/10.29074/ascls.23.3.157>
- Cannito, M., Naldini, M., & Santero, A. (2023). Investigating the glass ceiling in Italian academia. women's strategies and barriers to career advancement. *Sociologica*, 17(2), 93–114. <https://doi.org/10.6092/issn.1971-8853/17592>

- Corsi, M., D'Ippoliti, C., & Zaccchia, G. (2019). On the evolution of the glass ceiling in Italian academia: The case of economics. *Science in Context*, 32(4), 411–430. <https://doi.org/10.1017/S0269889720000046>
- Cotter, D. A., Hermesen, J. M., Ovadia, S., & Vanneman, R. (2001). The glass ceiling effect, *Social Forces*, 80(2), 655–681, <https://doi.org/10.1353/sof.2001.0091>
- De Paola, M., Ponzio, M., & Scoppa, V. (2018). Are men given priority for top jobs? Investigating the glass ceiling in Italian academia. *Journal of Human Capital*, 12, 475–503.
- Diezmann, C., & Grieshaber, S. (2019). Women professors: who makes it and how? Springer.
- Dominguez, A., & Diez, R. (2022). Gender barriers in academia: Perceptions of inequality in professional development among female academics in the faculty of education, University of Alicante, Spain. *Societies*, 12(6). <https://doi.org/10.3390/soc12060175>
- Eagly, A. H. (1997). Sex differences in social behavior: Comparing social role theory and evolutionary psychology. *American Psychologist*, 52(12), 1380–1383. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.52.12.1380.b>
- Elacqua, T. C., Beehr, T. A., Hansen, C. P., & Webster, J. (2009). Managers' beliefs about the glass ceiling: Interpersonal and organizational factors. *Psychology of Women Quarterly*, 33(3), 285–294. <https://doi.org/10.1177/036168430903300304>
- Eslen-Ziya, H., & Yildirim, T. M. (2022). Perceptions of gendered-challenges in academia: How women academics see gender hierarchies as barriers to achievement. *Gender Work Organ*, 29, 301–308.
- Esnard, C., & Grangeiro, R. da R. (2025). Cultural barriers to women's progression in academic careers: A France-Brazil comparison through the lens of the queen bee phenomena. *Scandinavian Journal of Psychology*, 66, 210–218. <https://doi.org/10.1111/sjop.13078>
- European Commission. (2019), *She figures 2019 – Gender in research and innovation – Statistics and indicators*, Publications Office. <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed01aa75ed71a1/language-en>
- European Commission. (2021). *She figures 2021 – Gender in research and innovation – Statistics and indicators*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2777/06090>
- Fox Tree, J. E., & Vaid, J. (2022). Why so few, still? Challenges to attracting, advancing, and keeping women faculty of color in academia. *Frontiers in Sociology*, 6, 1–14.
- Gaudet, S., Marchand, I., Bujaki, M., & Bourgeault, I. L. (2022). Women and gender equity in academia through the conceptual lens of care. *Journal of Gender Studies*, 31(1), 74–86. <https://doi.org/10.1080/09589236.2021.1944848>
- Gough, D. (2007). Weight of evidence: A framework for the appraisal of the quality and relevance of evidence. *Research Papers in Education*, 22(2), 213–228. <https://doi.org/10.1080/02671520701296189>
- Hocaoğlu, M., Tükenmez, A. ve Donuk, B. (2022). Akademisyenlerde cam tavan sendromu üzerine bir araştırma: Spor bilimleri fakülteleri örneği. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(25).
- Howe-Walsh, L., & Turnbull, S. (2014). Barriers to women leaders in academia: tales from science and technology. *Studies in Higher Education*, 41(3), 415–428. <https://doi.org/10.1080/03075079.2014.929102>
- Kafes, M. (2019). Türkiye'de kadınların maruz kaldığı cam tavan davranışı üzerine sağlık kurumlarında yapılmış çalışmaların bir incelemesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1), 25–30.
- Karaözkök, İ. N. (2024). Kadın akademisyenler üzerindeki “cam tavan” sendromu: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi örneği. *Enderun*, 8(1), 78–90. <https://doi.org/10.59274/enderun.1451330>

- Kulik, C., & Rae, B. (2019). *The glass ceiling in organizations*. Oxford Research Encyclopedia of Business and Management.
<https://oxfordre.com/business/view/10.1093/acrefore/9780190224851.001.0001/acrefore-9780190224851-e-41>
- Lee, S. M. (2002). Do Asian American faculty face a glass ceiling in higher education? *Source: American Educational Research Journal*, 39(3), 695-724.
- Leiřytė, L., Pekřen, S., & Tönnies, L. (2022). The influence of a university's HRM practices on women academics' progression to management positions. *Source: Journal of East European Management Studies*, 27(4), 662-685. <https://doi.org/10.2307/27295035>
- Luke, C. (2002). Globalization and women in southeast Asian higher education management. *Teachers College Record*, 104(3), 625-662. <https://doi.org/10.1111/1467-9620.00174>
- Medina, T., Plotnikov, Y., & Zagoruiko, L. (2021). Women academics in Ukrainian tertiary education: Gendered image of occupational segregation. *Technology and Society (BRAJETS) 14*, (Special Edition), 31-44. <https://doi.org/10.14571/brajets.v14.se1.2021>
- Mizrahi, R. ve Aracı, H. (2010). Kadın yöneticiler ve cam tavan sendromu üzerine bir araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, III(1), 149-156.
- Morrison, A. M., White, R. P., & Van Velsor, E. (1987). *Breaking the glass ceiling: Can women reach the top of america's largest corporations?*. Pearson Education.
- Özyer, K. ve Orhan, U. (2012). Cam tavan sendromunun çalışanların korku düzeylerine etkisi var mıdır? Eğitim sektörü üzerinde bir uygulama. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 971-987.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. (N. Çınar ve G. Hür, Çev.) *BMJ*
- Palma, S. L. D., & Topper, G. G. (2001). Social work academia: Is the glass ceiling beginning to crack? *Affilia Spring*, 16(1), 31-45.
- Pilkina, M. (2024). What are the differences in perception of gender disparities in academia? A survey of academics from Russia. *Voprosy Obrazovaniya / Educational Studies Moscow*, 1(3), 88-109. <https://doi.org/10.17323/VO-2024-16871>
- Powell, G. N., & Graves, L. M. (2003). *Women and men in management* (3rd ed.). Sage Publications.
- Purcell, D., MacArthur, K. R., & Samblanet, S. (2010). Gender and the glass ceiling at work. *Sociology Compass*, 4(9), 705-717.
- Roberto, F., Rey, A., Maglio, R., & Agliata, F. (2020). The academic "glass-ceiling": investigating the increase of female academicians in Italy. *International Journal of Organizational Analysis*, 28(5), 1031-1054.
- Schwartz, F. N. (2006). Kadınlar: İş yaşamının kaçınılmaz bir buyruğu. İçinde: iş yaşamında kadınlar. Harvard Business Review (L. Aslan, Çev. pp. 161-185). MESS.
- Suğur, S., ve Cangöz, İ. (2016). Üniversite yönetiminde kadınların eksik temsili üzerinde toplumsal cinsiyet ilişkilerinin rolü. *Amme İdaresi Dergisi*, 49(3), 89-115.
- Tahtalıoğlu, H., ve Özgür, H. (2020a). Türkiye'de akademisyenlerin idari görevlerine dair "cam tavan" algısı ölçeğı geliştirme. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(4), 809-823. <https://doi.org/10.25287/ohuibf.735898>
- Tahtalıoğlu, H., ve Özgür, H. (2020b). Türkiye'nin yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin idari görevleri açısından cam tavan algısı üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 41, 166-190. <https://doi.org/10.30794/pausbed.655549>

- Toader, A., & Dahinden, J. (2018). Family configurations and arrangements in the transnational mobility of early-career academics: Does gender make twice the difference? *Migration Letters*, 15(1), 67–84. <https://doi.org/10.33182/ml.v15i1.339>
- United Nations. (2015). *Global Sustainable Development Report*. UNDESA. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1870GSDR%202015%20Briefs.pdf>
- U.S. Glass Ceiling Commission (1995). Good for business: Making full use of the Nation's human capital. Government Printing Office.
- van Veelen, R., & Derks, B. (2022). Equal representation does not mean equal opportunity: Women academics perceive a thicker glass ceiling in social and behavioral fields than in the natural sciences and economics. *Frontiers in Psychology*, 13, 1–17. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.790211>
- Williams, J. C. (2005). The glass ceiling and the maternal wall in academia. *New Directions for Higher Education*, 130, 91–105.
- Xiao, Y., Pinkney, E., Li, T., & Yip, P. S. F. (2023). Breaking through the glass ceiling: unveiling women's representation by gender and race in the higher education hierarchy. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10(1). <https://doi.org/10.1057/s41599-023-02481-5>
- Yanar, N. ve Akpınar, Ö. (2023). Kadın akademisyenlerin cam tavan sendromundaki metaforik algıları. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 507–520. <https://doi.org/10.38021/asbid.1269776>
- Yavuz Eroğlu, S. ve Özoruç, S. (2024). Kadın akademisyenlerin cam tavan sendromuna ilişkin görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(58), 1852–1869.
- Yıldız, S., Alhas, F., Sakal, Ö. ve Yıldız, H. (2016). Cam uçurum: Kadın yöneticiler cam tavanı ne zaman aşar?. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 71(4), 1119–1146. https://doi.org/10.1501/SBFder_0000002425
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2025). “Eğitim-öğretim istatistikleri”. Yükseköğretim Kurulu Resmi İstatistik Sayfası. <https://istatistik.yok.gov.tr/>

EK 1. WoE Çerçevesi'ne göre yapılan değerlendirmede yer alan makalelerin listesi

Makale İsmi	Yazar ve Yıl	WoE A	WoE B	WoE C	WoE D	Durum
A measure of intra-university collaboration: Faculty gender imbalance on doctoral dissertation committees in engineering disciplines	Welsh ve Abramson (2018)	3	1	2	2	Hariç
Akademisyenler için cam tavan engelleri ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması (1)	Yavuzer ve Özkan (2020)	3	2	3	2,6	Dahil
Prejudice determination of glass ceiling barriers in academicians (2)	Aslan ve diğerleri (2024)	3	3	2	2,6	Dahil
Akademisyenlerde cam tavan sendromunun güç mesafesi ile ilişkisi (3)	Kaptanoğlu ve diğerleri (2018)	2	3	2	2,3	Dahil
An empirical study of the numerical proportions of women academics in selected universities in Nigeria: A study of federal university Gusau and Umaru Musa Yar'adua University	Bello ve Bello (2023)	1	1	2	1,3	Hariç
Are men given priority for top jobs? Investigating the glass ceiling in Italian academia (4)	De Paola ve diğerleri (2018)	3	2	3	2,6	Dahil
Barriers to women's participation in and contribution to leadership in Ethiopian higher education (5)	Adamu (2023)	3	3	3	3	Dahil
Beyond the chilly climate: The salience of gender in women's academic careers	Britton (2017)	2	1	3	2	Hariç
Breaking through the glass ceiling. Simulating policies to close the gender gap in the Italian academia (6)	Filandri ve diğerleri (2023)	3	3	3	3	Dahil
Breaking through the glass ceiling: The three-dimensional model (Macro, Meso and Micro) towards promoting women participation in an academic context: Insights from a mixed-methods approach (7)	Altamimi ve diğerleri (2022)	3	3	3	3	Dahil
Breaking through the glass ceiling: unveiling women's representation by gender and race in the higher education hierarchy (8)	Xiao ve diğerleri (2023)	3	3	3	3	Dahil
CLS to higher education administrator: the price they paid. (9)	Campbell ve LaCost (2010)	3	3	3	3	Dahil
Cultural barriers to women's progression in academic careers: A France-Brazil comparison through the lens of the queen bee phenomena	Esnard ve Grangeiro (2025)	3	1	2	2	Hariç
Deepening inequalities: What did COVID-19 reveal about the gendered nature of academic work?	Górska ve diğerleri (2021)	3	1	2	2	Hariç
Do Asian American faculty face a glass ceiling in higher education? (10)	Lee (2002)	3	3	3	3	Dahil
Echoes of stress: Maternal psychological distress in the intersection of work and pregnancy within Pakistani higher education	Saba ve diğerleri (2024)	2	1	1	1,3	Hariç
Entry barriers and glass roof in university management in Colombia (11)	Bedoya ve diğerleri (2019)	3	3	3	3	Dahil
Equal representation does not mean equal opportunity: Women academics perceive a thicker glass ceiling in social and behavioral fields than in the natural sciences and economics (12)	van Veelen ve Derks (2022)	3	3	3	3	Dahil
Family configurations and arrangements in the transnational mobility of early-career academics: Does gender make twice the difference (13)	Toader ve Dahinden (2018)	3	2	3	2,6	Dahil
Female participation in chemistry over time at a Brazilian university: A Comparative analysis of undergraduate, postgraduate, and faculty numbers	Souza, da Silva ve diğerleri (2024)	3	1	2	2	Hariç
Fifty years of breakthroughs and barriers: Women in economics, policy, and leadership	Blau ve Lynch (2024)	3	1	2	2	Hariç
Fixing the women or fixing universities: Women in the leadership (14)	Burkinshaw ve White (2017)	3	2	2	2,3	Dahil
Gender and leadership positions in Spanish dentistry	Hernandez-Ruiz ve diğerleri (2022)	2	1	2	1,6	Hariç
Gender barriers in academia: perceptions of inequality in professional development among female academics in the faculty of education, University of Alicante, Spain (15)	Dominguez ve Diez (2022)	2	3	2	2,3	Dahil
Gender inequality in precarious academic work: Female adjunct professors in Italy	De Angelis ve Grüning (2020)	3	1	2	2	Hariç
Glass ceiling in academia revisited: Evidence from the higher education system of Turkey (16)	Bülbül (2021)	3	3	3	3	Dahil
Globalization and women in southeast Asian higher education management (17)	Luke (2002)	2	2	3	2,3	Dahil
Investigating the glass ceiling in Italian academia. Women's strategies and barriers to career advancement (18)	Cannito ve diğerleri (2023)	3	3	3	3	Dahil
'It's definitely something you have to work towards:' A first-year female faculty member's attempt at role management	McEntyre ve diğerleri (2022)	2	2	2	2	Hariç
Making the glass ceiling visible: Vertical segregation in Mongolian public universities (19)	Purvee ve diğerleri (2024)	3	3	3	3	Dahil

Moving beyond the stained glass ceiling: Preparing women for leadership in faith-based higher education	Longman ve Lafreniere (2012)	2	1	1	1,3	Hariç
On the evolution of the glass ceiling in Italian academia: The case of economics (20)	Corsi ve diğerleri (2019)	3	3	2	2,6	Dahil
Onto, up, off the academic faculty ladder: The gendered effects of family on career transitions for a cohort of social science Ph.D.s	Morrison (2011)	3	1	2	2	Hariç
Perceived 'glass ceiling' dimensions of women's career advancement at higher education institutions: a confirmatory factor analysis (21)	Lahiri ve diğerleri (2023)	3	3	3	3	Dahil
Perceived gender barriers and recommendations for addressing gender inequality in academic leadership: a thematic analysis of MOOC discussion forums	Lucchetti ve diğerleri (2023)	2	2	2	2	Hariç
Social work academia: Is the glass ceiling beginning to crack? (22)	Di Palma ve Topper (2001)	2	3	2	2,3	Dahil
Status of women leadership in the Indian higher education sector (23)	Banker (2023)	2	2	3	2,3	Dahil
The climb to break the glass ceiling in surgery: trends in women progressing from medical school to surgical training and academic leadership from 1994 to 2015 (24)	Abelson ve diğerleri (2016)	3	2	2	2,3	Dahil
The influence of a university's HRM practices on women academics' progression to management positions (25)	Leisyte ve diğerleri (2022)	3	2	2	2,3	Dahil
The limits of gender and regional diversity in the European association of social psychology	Nyúl (2021)	3	2	1	2	Hariç
The possible role of resource requirements and academic career-choice risk on gender differences in publication rate and impact	Duch ve diğerleri (2012)	3	1	2	2	Hariç
Türkiye’de akademisyenlerin idari görevlerine dair 'cam tavan' algısı ölçeği geliştirme (26)	Tahtalıoğlu ve Özgür (2020)	3	3	2	2,6	Dahil
Türkiye’nin yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin idari görevleri açısından cam tavan algısı üzerine bir araştırma (27)	Tahtalıoğlu ve Özgür (2020)	3	3	3	3	Dahil
Underrepresentation of women in universities: Seeking answers in the bedrooms of women academics	Rodríguez-Jaume ve diğerleri (2025)	2	1	1	1,3	Hariç
University academics, family politics and ‘the egalitarian discourse’	Cilliers ve diğerleri (2008)	2	2	1	1,6	Hariç
What are the differences in perception of gender disparities in academia? A survey of academics from Russia (28)	Pilkina (2024)	3	2	3	2,6	Dahil
Women academics in Ukrainian tertiary education: Gendered image of occupational segregation (29)	Medina ve diğerleri (2021)	3	3	3	3	Dahil
Women and gender equity in academia through the conceptual lens of care (30)	Gaudet ve diğerleri (2022)	3	2	2	2,3	Dahil
Üniversite yönetiminde kadınların eksik temsili üzerinde toplumsal cinsiyet ilişkilerinin rolü (31)	Sugur ve Cangöz (2016)	2	3	2	2,3	Dahil